

Advisering in 2023

Ingekomen en afgedane adviesaanvragen

Budget
€ 13,4 miljoen

18 staatsraden
35 juristen/adviseurs

Ingekomen

342

Welk ministerie heeft de meeste adviezen aangevraagd?

- 60 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- 55 Justitie en Veiligheid
- 44 Infrastructuur en Waterstaat
- 43 Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- 33 Financiën

Enkele categorieën van ingekomen adviesaanvragen

- 149 Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur
- 125 Voorstellen van (rijks)wet
- 14 Initiatief(rijks)wetsvoorstellen
- 3 Voorlichtingen
- 2 Oordelen begrotingstoezicht

Afgedaan

349

Welk ministerie heeft de meeste adviezen van de Afdeling advisering ontvangen?

- 63 Justitie en Veiligheid
- 48 Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
- 41 Infrastructuur en Waterstaat
- 35 Financiën
- 33 Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- 33 Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Enkele categorieën van uitgebrachte adviesaanvragen

- 154 Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks)bestuur
- 129 Voorstellen van (rijks)wet
- 10 Initiatief(rijks)wetsvoorstellen
- 4 Voorlichtingen
- 2 Oordelen begrotingstoezicht
- 1 Beschouwing klimaattoezicht

Negatief dictum **10,3%**

Positief dictum **89,7%**

Advies conform 60,4%

Doorlooptijden adviesaanvragen

- 139 adviezen binnen 1 maand
- 97 adviezen binnen 2 maanden
- 55 adviezen binnen 3 maanden
- 37 adviezen langer dan 3 maanden

Overzicht van alle cijfers:
raadvanstate.nl/jaarverslag2023

46

gemiddelde doorlooptijd in dagen

Advisering Ingekomen en afgedane adviesaanvragen

	2023	2022	2021	2020	2019
In behandeling op 1 januari	60	42	85	62	54
Ingekomen	342	396	389	508	432
Ter advisering	402	438	474	570	486
Afgedane aanvragen	349	377	431	484	420
Ingetrokken	2	1	1	1	4
Per 31 december in behandeling	51	60	42	85	62

Onder het aantal ingekomen adviesaanvragen in 2023 zijn inbegrepen 24 adviesaanvragen van het Koninkrijk. In de voorgaande jaren waren dat 28 (2022), 28 (2021), 27 (2020) en 41 (2019)

Advisering Categorieën van ingekomen adviesaanvragen

	2023	2022	2021	2020	2019
Beschouwing Klimaattoezicht	1	1	1	1	1
Bestuursgeschillen	0	0	0	0	1
Initiatief(rijks)wetsvoorstellen	14	13	14	18	14
Naturalisaties	10	14	9	14	13
Nota's van wijziging	4	2	7	5	6
Ongevraagde adviezen	0	1	1	2	0
Onteigeningen	17	36	21	29	28
Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks) bestuur	149	157	168	201	167
Onverplichte adviezen	1	1	0	0	1
Oordelen onafhankelijk begrotingstoezicht (OBT)	2	3	2	1	2
Overige	0	2	4	0	1
Verdragen (ter stilzwijgende goedkeuring)	16	21	18	14	32
Voorlichting aan de Regering	0	4	3	5	6
Voorlichting aan de Tweede Kamer	2	3	2	3	2
Voorlichting aan de Eerste Kamer	1	1	1	6	2
Voorstellen van (rijks)wet	125	137	138	209	156
Totaal	342	396	389	508	432

Advisering Categorieën van afgedane adviesaanvragen

	2023	2022	2021	2020	2019
Beschouwing klimaattoezicht	1	1	1	1	1
Bestuursgeschillen	0	0	0	0	1
Initiatief(rijks)wetsvoorstellen	10	13	17	14	18
Naturalisaties	11	13	10	14	13
Nota's van wijziging	5	3	7	3	6
Ongevraagde adviezen	0	1	2	1	0
Onteigeningen	21	37	18	36	22
Ontwerp-algemene maatregelen van (rijks) bestuur	154	144	191	186	164
Onverplichte adviezen	1	1	0	0	1
Oordelen onafhankelijk begrotingstoezicht (OBT)	2	3	2	1	2
Overige	0	2	4	0	1
Verdragen (ter stilzwijgende goedkeuring)	11	20	20	12	33
Voorlichting aan de Regering	1	4	3	7	6
Voorlichting aan de Eerste Kamer	1	1	1	6	2
Voorlichting aan de Tweede Kamer	2	4	1	3	2
Voorstellen van (rijks)wet	129	130	154	200	148
Totaal	349	377	431	484	420

Advisering Ingekomen adviesaanvragen per ministerie

	2023	2022	2021	2020	2019
Ministerie van Algemene Zaken	3	4	6	12	10
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*	60	69	59	93	62
Ministerie van Buitenlandse Zaken	23	11	15	10	21
Ministerie van Defensie	3	3	5	4	4
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	18	23	24	39	28
Ministerie van Financiën	33	50	44	50	43
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*	44	56	46	48	56
Ministerie van Justitie en Veiligheid	55	76	69	87	74
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	11	10	12	19	14
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	18	22	26	36	29
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	31	35	35	53	47
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	43	37	48	57	44
Totaal	342	396	389	508	432
* Waarvan onteigeningen	17	36	21	29	28

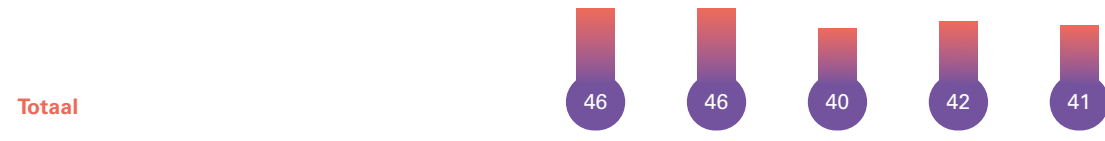
Advisering Aantal adviezen per ministerie

	2023	2022	2021	2020	2019
Ministerie van Algemene Zaken	4	4	7	12	8
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*	48	44	54	68	56
Ministerie van Buitenlandse Zaken	17	9	14	10	23
Ministerie van Defensie	3	3	5	4	4
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	22	17	35	32	29
Ministerie van Financiën	35	49	46	51	42
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*	41	39	37	40	52
Ministerie van Justitie en Veiligheid	63	72	74	81	75
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	11	9	13	20	11
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	18	23	28	34	28
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	33	34	41	46	50
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	33	37	59	50	42
Totaal	328	340	413	448	420

* 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 * 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 * 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken
 * 2020 is exclusief 36 onteigeningszaken
 * 2019 is exclusief 22 onteigeningszaken

Advisering Gemiddelde adviesduur in dagen per ministerie

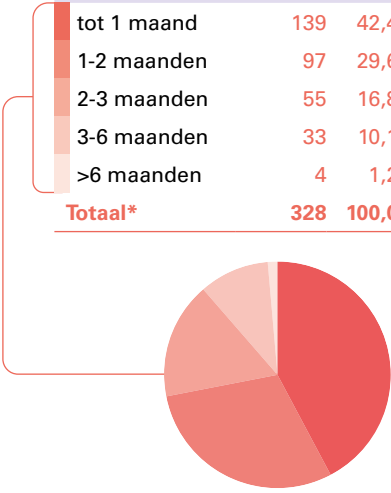
	2023	2022	2021	2020	2019
Ministerie van Algemene Zaken	68	59	37	31	102
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*	50	58	47	36	38
Ministerie van Buitenlandse Zaken	38	25	33	34	15
Ministerie van Defensie	40	13	16	14	19
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat	56	74	52	45	68
Ministerie van Financiën	31	35	32	34	35
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat*	51	60	35	47	40
Ministerie van Justitie en Veiligheid	46	44	47	51	42
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	31	57	38	53	27
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	67	42	47	45	51
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	40	32	32	41	40
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	47	38	37	38	38

* 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 * 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 * 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken
 * 2020 is exclusief 36 onteigeningszaken
 * 2019 is exclusief 22 onteigeningszaken

Advisering Doorlooptijden adviesaanvragen

	2023		2022		2021		2020		2019	
tot 1 maand	139	42,4%	144	42,5%	213	51,6%	235	52,5%	215	54,0%
1-2 maanden	97	29,6%	95	28,0%	100	24,2%	95	21,2%	80	20,1%
2-3 maanden	55	16,8%	64	18,9%	58	14,0%	63	14,1%	57	14,3%
3-6 maanden	33	10,1%	35	10,3%	41	9,9%	48	10,7%	42	10,6%
>6 maanden	4	1,2%	1	0,3%	1	0,3%	7	1,5%	4	1,0%
Totaal*	328	100,0%	339	100%	413	100%	448	100,0%	398	100,0%

* 2023 is exclusief 21 onteigeningszaken
 * 2022 is exclusief 37 onteigeningszaken
 * 2021 is exclusief 18 onteigeningszaken
 * 2020 is exclusief 36 onteigeningszaken
 * 2019 is exclusief 22 onteigeningszaken

Advisering Dicta van de adviezen

Ministerie	Rekening houden			Niet tenzij aan- gepast	% zwaar	Met dictum	Geen dictum	Inge- trokken	Totaal
	Conform	voordat	voordat						
Algemene Zaken	1	0	0	0	0,0%	1	2	0	3
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	38	15	5	0	8,6%	58	0	0	58
Buitenlandse Zaken	13	3	0	0	0,0%	16	0	1	17
Defensie	2	0	0	0	0,0%	2	0	0	2
Economische Zaken en Klimaat	13	5	2	0	10,0%	20	1	0	21
Financiën	19	7	6	0	18,8%	32	2	0	34
Infrastructuur en Waterstaat	33	12	2	0	4,3%	47	1	0	48
Justitie en Veiligheid	37	16	6	0	10,2%	59	2	0	61
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	8	2	0	0	0,0%	10	0	0	10
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	4	9	3	0	18,8%	16	1	0	17
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	20	12	1	0	3,0%	33	0	0	33
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	23	7	1	1	6,3%	32	0	1	33
Initiatiefwetsvoorstellen	1	5	5	3	57,1%	14	0	0	14
Totaal	212	93	31	4	10,3%	340	9	2	351

Colofon

Tekst

Raad van State

Vormgeving en opmaak

Enof creatieve communicatie

Den Haag, april 2024

Website Jaarverslag 2023

www.raadvanstate.nl/jaarverslag2023

Website Raad van State

www.raadvanstate.nl

Algemeen mailadres

voorlichting@raadvanstate.nl